

Tee se itse -maailma

Taivaanrannassa näkyy synkkiä pilviä. Muutoksen tuulet puhaltavat päivä päivää entistä voimakkaammin. Loppu lienee jo aistittavissa – jos ei kovin hyvin, niin hajuna ainakin.

Synkkyiden ennustaminen on kaukoviisautta. Lienee liki varmaa, että ennemmin tai myöhemmin tulee jokin mullistus, joka toteuttaa ennustajan näkemyksen. Epäselvää on vain se, koska tuo synkkä ennustus käy toteen. Se kuuluu luontoon. Se kuuluu elämään. Ilmastonmuutos, jääkausi, maailmanpalo, sukupuuttoaalto. Vaihtoehtoja riittää jokaiselle. Hei, hetkinen vaan, pääkirjoitus on vielä kesken. Odotakaas vähäsen.

Synkkyys on muotia. Savolainen ei ponnista korkealle, jottei putoaminen sattuisi. Pohjalainen ponnistaa ja satuttaa itsensä pudotessaan. Mitäs ponnisteli, hullu pohjalainen! Vuosikirjastakin voi lukea synkkyiden ennusmerkkejä. Uusavuttomat ja mukavuudenhaluiset savolaisuuden hännystelijät eivät vaivaudu lintuasemille, hakkuuaukkojen ja taimikoiden ryteikköihin tai rämeille lintuja laskemaan. He tyytyvät katselemaan maailmaa hengästyttämättä itseään. Loppuuko linjalaskenta ja rengastus, kun ukkoutunut ja pohjalaiseen uurastukseen taipuvainen harrastajaporukka istahtaa pyörätuoleihinsa? Ehkä loppuu, ehkä ei. Dataorni ainakin tutkii DNA:ta, splittaa lajeja ja laatii listoja. Huomenna on lajilista uus! Harmaapartainen maastojyrä saa näppyliötä.

Miksi vaipua synkkyteen? Biodiversiteetti on erilaisuutta: erilaisia harrastuskulttuureita, erilaisia lajilistoja, erilaisia tutkimuksia. Voivatko ne kaikki elää ikuisesti?

En tiedä, eikä minun tarvitsekaan tietää. Nykymaailman ratkaisu ongelmaan on yksinkertainen. Ole oman elämäsi intomieli – alexanderstubb ja iiroseppänen samassa persoonassa: osaja, näkijä ja tekijä. Elämme "tee se itse"-maailmassa. Vaihtoehtoja on yhtä monta kuin mei-

tä. Pähkinänakkeli on keksinyt kiipeillä puunrungoilla pää alaspäin. Sitä kutsutaan luovuudeksi, vaikka toiset nimittävät tuollaista sooloilua aluksi hulluudeksi. He ovat jämähtäneet perinteisiin. Evoluution siemenet eivät idä py-syvyydessä, vaan muutoksessa. Dataorni saa uutta koodia, attaa-tattaa, tutkittavakseen.

Ehkä lintuharrastuskin siirtyy laajakaistan myötä sisätiloihin. Weborni komppaa ja bongaa netissä – virtuaalisia fileitä metsästäen tai web-kameraan stajjaamalla. Kulttuurinen monimuotoisuus heikottaa perinneorneja: eikö tuo kuitenkin jää laihanlaiseksi biologisen monimuotoisuuden rinnalla. Muuttuuko geenien kemia lajiston köyhtyessä elektroniseksi monimuotoisuudeksi? Luovuudella ei silloin liene rajoja. Lieneekö nytäkään?

Voi siis olla, että meidän kaikkien täytyy lopulta olla pähkinänakkeleita ja opetella elämään itsemme kanssa nurin niskoin: kääntämään kaikki väärinpäin, näkemään asiat toisinpäin kuin yleensä nähdään. Muuten yhteiskunta ulkoistaa meidät yksityisyyteemme. Jokainen keksii ja markkinoi oman jipponsa, hankkii omat tutkimusvälineensä, tekee aiheesta oman tutkimuksensa, omat seurantansa, analysoi oman datansa, julkaisee omat tuloksensa omassa julkaisussaan – verkossa luonnollisesti. Ei sentään! Joku uhrautuu vielä muidenkin puolesta: Punainen Risti tai Puolikuu, BirdLife ja moni muu. Ymmärrämmekö toisiamme? Vastaammeko avunpyyntöön?

Sää on suosinut toimittajaa. Ivalon herculepirot on napannut belgialaisen munarosvon hautakoneineen. Opportunismia maailmassa riittää. Joku sanoi, että uutinen on ikävä, vaikka tuohan suorastaan pelastaa pähkinänakkelin päivän. Poliisikin tuntuu taas poliisilta.

Aurinkoista lintukesää, ehkä sekin ennustus vielä toteutuu! Taivaanrannassa näkyy synkkiä pilviä.

Kalle Ruokolainen